

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 02 · 2016

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

«СРЕЩИ С БЪЛГАРИЯ '15»

»TALÁLKOZÁSOK BULGÁRIÁVAL '15«

Йордановген - Снимка на Милена Младенова. Четете за фотоизложбата на стр. 8-9.

Jordán napja - Mladenova Milena képe. A fotókiállításról bővebben a 8-9. oldalon olvashatnak.

Бабинген · Bábanap · Симеон Варга на преговори в България · Bulgáriában tárgyalt Varga Szimeon
Творческа вечер на Светла Къосева · Kjoszeva Szvetla műfordítói estje

БАБИНДЕН В БУДАПЕЩА

На 24 януари Българският културен дом събра отново жените на веселба.

АВТОР
Светла Къосева
SZERZŐ
Kjoszeva Szvetla

Залата бавно се изпълваше, първо пристигнаха кулинарките и се отправиха право към масата, където Дори записваше ястията и им даваше номерче. Малко по-късно майките с малките бебета – говегени за пръв път сред българската общност. И после залата изведнъж оживя – там бяха малките танцьори от Росица, зрелите от Зорница, много жени и деца – всички дошли да се видят. Не липсваше фотограф, телевизионен щаб. За по-сигурно мъжете в изпълнение на служебните си задължения получиха и по една престилка, за да е безопасно пребиваването

им сред развеселените жени – така си е по традиция. Всичко започна с благославяне на най-малките: тази година в колонията открихме единадесет новородени, седем от тях присъстваха на празника. Бабата (Естер Новоков) – след като изпусна сапуна, подоген ѝ от Габи Харжикостова, три пъти: за да се раждат лесно децата – намаза бузките на децата с мед и сложи на всяко по един червен конец, на момчетата, за да имат хубави дълги плитки, а на момчетата – за брада и мустаци. Всяко дете получи подарък от Българ-

ското републиканско самоуправление – грешка, играчка, а майките – букет цветя. Всяка майка представи своето бебе: най-малкото беше само на няколко седмици, а най-егротото се бе родило над четири кила.

НОВОРОДЕНИТЕ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА:

1. Каролина Том
2. София Балинт
3. Артур Варо
4. Начо Фико
5. София Ирина Менгоза
6. Ана София Катона
7. Лара Йоана Сакач
8. Ева София Хойдак
9. Лори Руфа
10. Милан Дончев
11. София Ана Хорват

Силвия Кертес изпя няколко хубави български народни песни, много добре подбрани за случая. Странно, че я каним само на този празник –

тя заслужава една отделна вечер. И, разбира се, „Зорница“. Техните песни също бяха добре подбрани и чудесно изпълнени. За пореден път ме възхити техният ентузиазъм и сплотеност. Както винаги бяха седнали всички заедно, нагонесли лакомства, за да отпразнуват този ден.

Междувременно масата с ястията се беше изпълнила, а журито в състав Боряна Танева, Красимира Тихова и Милка Христова се бе заело с отговорната си задача да опита всичките и да вземе важните си решения. Докато чакахме на сцената излязоха Габорка и Слободанка. Двамата акордеонисти бяха дегизирани с женски носии – пак от съображения за сигурност, и освен с виртуозните си изпълнения на акордеон, веселяха женската публика и с вида си. Неколцина мъже, които бяха дошли, стояха във фойето или гледаха веселбата от балкона. Правилата на празника се спазваха или напомняха на всеки, осмелил се да пристъпи прага на празненството. За добрите домакини не липсваха и лакомствата на българския магазин, за които се бяха погрижили Ива и Гриша. И най-сетне гоиде дългоочакваното обявяване на резултатите от кулинарния конкурс. Те се раздават в четири категории – предястие, основно ястие, десерт и българско национално ястие – до трето място.

BÁBANAP BUDAPESTEN

Január 24-én a Bolgár Művelődési Házban újra összegyűltek mulatozni az asszonyok.

A terem lassan telt meg, először a főzőverseny résztvevői érkeztek és egyenesen az asztalhoz mentek, ahol Dóri felírta az ételeket és rajtszámot adott nekik. Kicsit később érkeztek az anyukák a kisbabákkal, akik először jelentek meg a bolgár közösség előtt. És azután hirtelen életre kelt a terem – ott voltak a Roszica kis táncosai, sok nő és gyermek – mindenki azért jött, hogy a többiekkel találkozzon. Nem hiányozott a fotós és a TV-stáb sem. A biztonság kedvéért a férfiak kaptak egy-egy kötényt,

Ето и имената на победителите.

1 МЯСТО

» прегястие	пъстарма	Жанет Варга
» главно	рибник	Естер Новаков
» гесерт	торта със сирене, портокал и зелен лимон	Фико Начоне / Снежана
» българско	козунак	Моника Тютюнкова

2 МЯСТО

» прегястие	юфката на щастливата горска баба	Жанет Варга
» главно	лучник	Виолета Фрамер
» гесерт	руло „слонова сълза“	Павлина Бонева
» българско	тиквеник	Светла Къосева

3 МЯСТО

» прегястие	печени чушки с домат	Естер Новаков
» главно	пилешко с бекон	Фико Начоне / Снежана
» гесерт	лимонова торта	Андреа Генат
» българско	мусака с кисело зеле	Николина Нацкина

how veszélytelen legyen a jelenlétük a vigadó asszonyok között – ezt írja elő a hagyomány is. Minden az újszülöttek megáldásával kezdődik: idén 11 kisbaba született, közülük heten voltak jelen az ünnepen. A bába (Novakov Eszter) háromszor is elejtette a szappant, amit Hadzsikosztova Gabi adott át neki, hogy a gyerekek könnyen szülessenek, majd megkenkte a gyerekek arcát mézzel és egy vörös fonalat tett mindenkire – a lányoknak, hogy hosszú legyen a hajuk, a fiúknak, hogy nagyra nőjön a bajszuk és a szakálluk.

Minden gyermek ajándékot kapott a Bolgár Országos Önkormányzattól (ruhát, játékot és egy kis ezüst keresztet), az édesanyák pedig virágcsokrot. Minden anyuka bemutatta a saját babáját, a legkisebb csak néhány hetes volt, a legmegtermettebb pedig több mint 4 kilósan született.

AZ ÚJSZÜLÖTTEK 2015-BEN:

1. Tóth Karolina
2. Bálint Szófia
3. Varró Arthur
4. Fikó Nacsó
5. Mendoza Szófia Irina
6. Katona Anna Szófia
7. Szakács Lara Joana
8. Hojdák Éva Szófia
9. Rufa Lóri
10. Docsev Milán
11. Horváth Szófia Anna

Нарег с майсторите на кулинарията бе поощрена и най-младата смяна: гесетгодишната Софи Варга получи поощрителна награда за гесерта си „Софи чокито“.

Kertész Szilvia az alkalomra válogatott szép bolgár népdalokat énekelt el. Különös, hogy csak erre az alkalomra szoktuk őt meghívni, megérdemelne egy önálló estét is. És persze, a Zornica. Ők is jól válogatták meg és adták elő dalaikat. Újra elbűvölt lelkesen-

désük és összetartásuk. Mint mindig, most is rengeteg finomságot hoztak az ünnepségre.

Közben megtelt az asztal a versenyre nevezett ételekkel, a zsűri, melynek tagjai Taneva Borjána, Tihova Kraszimira és Hrisztova Milka voltak, megkezdtek felelősségteljes feladatukat, hogy végigkóstoljanak mindent és meghozzák fontos döntésüket. Amíg erre vártunk, a színpadra Gábor és Szlobodán ment fel. A két harmonikás, nőnek öltözött, megint csak biztonsági megfontolásból, és a virtuóz harmonika-előadás mellett külsejükkel is megnevetették a női közönséget.

Az a néhány férfi, aki eljött, az aulában várakozott vagy az erkélyről nézte a mulatságot. Betartották az ünnep szabályait, vagy figyelmeztették rá őket, ha át akarták lépni a küszöböt. A jó háziasszonyok számára nem hiányoztak a finomságok a bolgár boltból sem, amiről Iva és Grisa gondoskodtak.

És végül következett a várva-várt pillanat, a főzőverseny győzteseinek kihirdetése. A díjakat 4 kategóriában osztották ki: előétel, főétel, desszert és bolgár nemzeti étel, elsőtől harmadik helyig.

Íme a győztesek:

I. HELY

> előétel	sózott hús	Varga Zsanett
> főétel	tésztában sült hal	Novakov Eszter
> desszert	narancsos, citromos túró torta	Fikó Nacsóné Sznezsana
> bolgár étel	kalács	Tyutyunkova Mónika

II. HELY

> előétel	a boldog erdei anyó tésztája	Varga Zsanett
> főétel	hagymás hús	Fráter Violeta
> desszert	elefántkönyv rolád	Boneva Pavlina
> bolgár étel	tökös rétes	Kjoszeva Szvetla

III. HELY

> előétel	sült paprika	Novakov Eszter
> főétel	baconos csirke	Fikó Nacsóné Sznezsana
> desszert	citrom torta	Genát Andrea
> bolgár étel	muszaka savanyú káposztával	Nackina Nikolina

Különdíjat nyert Varga Szofi „Szofi csokító” desszertje.

СИМЕОН ВАРГА НА ПРЕГОВОРИ В БЪЛГАРИЯ

Парламентарният застъпник на българите в унгарския парламент Симеон Варга бе на официална визита в Народното събрание в София на 11 февруари 2016 г., където се срещна с госпожа Джема Грозданова, председател на Комисията по външна политика в българския парламент.

На срещата бе обсъдено обявяването и приемането на предложението за решение за Ден на унгарско-българското приятелство. То получи гласност за пръв път в речта на Симеон Варга пред унгарския парламент на 5 октомври 2015 г. В разговора бе повдигнат и въпроса за честването на 100-годишния юбилей от основаването на Българската православна църковна община в Унгария. Българската страна с радост прие предложението

и даде уверение за своята подкрепа българско-унгарският ген за приятелство да се превърне в традиция.

На разговорите с господин Валерий Симеонов, председател на Българско-унгарската приятелска секция към Интерпарламентарния съюз (IPU), и с други представители, Симеон Варга представи дейността и резултатите на институцията за парламентарните застъпници в унгарския парламент. Валерий Симеонов приветства инициативата на българския застъпник за обявяване на Ден на българско-унгарското приятелство и даде уверение за своята подкрепа. Като знак за признание за дейността на Симеон Варга той му връчи почетен плакет.

BULGÁRIÁBAN TÁRGYALT VARGA SZIMEON

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló 2016. február 11-én látogatást tett Szófiában a bolgár parlament

épületében, és találkozott Dzsema Grozdanova asszonnyal a Bolgár Országgyűlés külügyi bizottságának elnökével.

A találkozó témája a 2015. október 5-ei parlamenti felszólalásában bejelentett magyar-bolgár barátság napjának kitézése és határozati javaslattal történő elfogadása, valamint a Magyarországi Bolgár Ortodox egyházközösség alapításának 100. jubileumi évfordulójának megünneplése volt. A megbeszélésen a bolgár fél örömmel fogadta a javaslatot és támogatásáról biztosította a hagyományteremtő kezdeményezéssel kapcsolatban a bolgár szószólót.

Valerij Szimeonov úrral a Bolgár-Magyar IPU baráti tagozat elnökével és képviselőivel folytatott megbeszélésen ismertette a bolgár szószólói intézmény működését és eredményeit a Magyar Országgyűlésben. Valerij Szimeonov üdvözölte és támogatásáról biztosította a bolgár szószólónak a bolgár-magyar barátság napja kitézésére vonatkozó kezdeményezését. Ennek jeléül Varga Szimeon munkáját egy emléklappal ismerete el.

1

СРЕЩИ С БЪЛГАРИЯ 2015

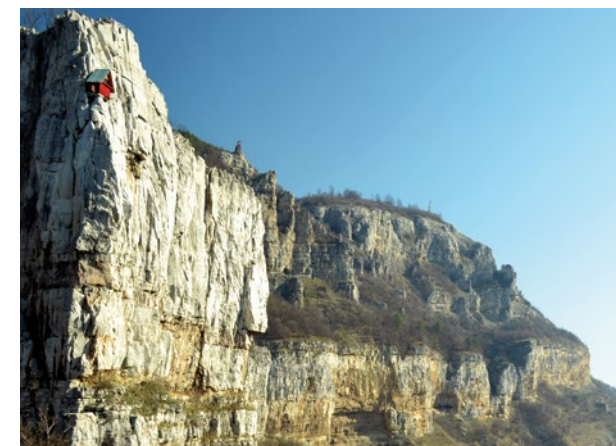
АВТОР
Милена
Владимирова

SZERZŐ
Vladimirova
Milena

На 28 януари в Българската галерия Б44 бе открита фотозложбата „Срещи с България 2015“

В организираната за осми път фотозложба бяха показани най-добрите творби от конкурса за фотографии-аматьори, обявен миналата година под надслов „Срещи с България 2015“. Тази година пристигнаха 236 фотографии, в пет категории, от които в изложбата наред с

победителите участваха и трисетте най-добри фотографии. Изложбата бе открита от г-р Данчо Мусев, председател на Българското републиканско самоуправление, и от г-р Кристина Менхарт, заместник-председател на Българския културен форум.

2

НОСИТЕЛИ НА ПЪРВА НАГРАДА В КОНКУРСА:

Милена Младенова – *Йордановден*, награда в категория „Обичаи и традиции в България“ (**на корицата**)

Вероника Еникьо Том – *Белградчик*, награда в категория „Свещени места от България“ (**1**)

Мате Керестеш – *Лица от България*, награда в категория „Лица от България“ (**3**)

Вероника Сюч – *Сенчест бряг*, награда в категория „Капри с мобилен телефон“ (**4**)

Ицван Буш – *Орлова скала*, награда в категория „Цветове от България“ (**2**)

Йоана Гроздева – *Камчия*, специална награда (**5**)

С МАТЕРИАЛНАТА ПОДКРЕПА НА:

Българско самоуправление на XI столичен район „Уйбуда“, Българско републиканско самоуправление, NEA, Метро Плус, Почивка в България.

ОРГАНИЗАТОР НА СЪБИТИЕТО:

Български културен форум

TALÁLKOZÁSOK BULGÁRIÁVAL 2015

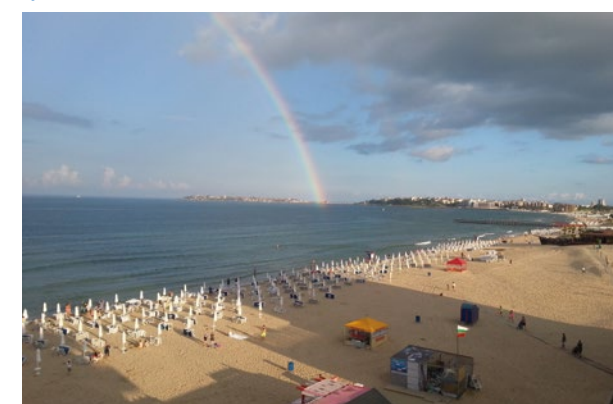
Január 28-án nyílt meg a „Találkozások Bulgáriával 2015” című fotókiállítás a B44 Bolgár Galériában.

A VIII. alkalommal megrendezett fotókiállítás a tavaly meghirdetett „Találkozások Bulgáriával 2015” című amatőr fotópályázat legjobb alkotásait mutatta be. Idén 236 fotót küldtek be 5 kategóriában, amelyekből a győztesek mellett,

3

4

5

a 30 legjobb fotó szerepelt a kiállításon. A kiállítást dr. Muszev Dancso, a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke és dr. Menyhárt Krisztina, a Bolgár Kulturális Fórum alelnöke nyitották meg.

A PÁLYÁZAT I. HELYEZETT DÍJAZOTTJAI:

Milena Mladenova – *Jordán napja*, díjazott „Hagyományok és népi szokások Bulgáriában” kategóriában (**a borítón**)

Tóth Enikő Veronika – *Belogradcsik*, díjazott „Bulgáriai szent helyek” kategóriában (**1**)

Keresztes Máté – *Bulgáriai arcok*, díjazott „Bulgáriai arcok” kategóriában (**3**)

Szűcs Veronika – *Árnyékos part*, díjazott „Mobiltelefonnal készült felvételek” kategóriában (**4**)

Bus István – *Sas kilátó*, díjazott „Bulgáriai színek” kategóriában (**2**)

Yoana Grozdeva – *Kamcsija*, különdíj (**5**)

A KIÁLLÍTÁS TÁMOGATÓI:

Bolgár Országos Önkormányzat, XI. Kerület Újbuda Bolgár Önkormányzata, Nemzeti Együttműködési Alap, Metro Plus, Nyaralás Bulgáriában

FŐSZERVEZŐ:

Bolgár Kulturális Fórum

СВЕТЛА КЪОСЕВА КАТО ПРЕВОДАЧ

Българският културен институт организира на 27 януари 2016 г. творческа вечер на Светла Къосева. За дилемите в преводаческата работа и за професионалния ѝ път с нея разговаря Ласло Бедеч.

АВТОР
Ласло Бедеч

SZERZŐ
Bedecs László

От десетилетия най-проспериращата област от българско-унгарските културни връзки са художественият превод и книгоиздаването, като и тук се забелязва българският превес: много повече унгарски творби излизат на български, много повече са активните български преводачи, много повече унгарски писатели гостуват в България, отколкото обратното. Големите преводачи от 50-60-те години на ХХ век претворяват унгарските класици на български език, по тяхно време виждат бял свят на български творбите на Гардони, Йокаи, Миксат, Магач и груги, след тях идват авторите от движението „Нюгам“, а днешното поколение преводачи се фокусира предимно върху съвременната литература. Българският културен институт в Будапеща започна нова пореди-

ца: в рамките на отделни вечери да представя най-добрите съвременни български преводачи, да запознае публиката с професионалния им път, често белязан от случайности или от съдбовни решения, да посочи дилемите, трудностите и красотата в преводаческата работа, и не на последно място: да обърне внимание върху множеството вече преведени унгарски книги.

Пръв гост в поредицата тази година бе Светла Къосева, която разказа пред пишещия тези редове как е станала преводач, започвайки от първите си опити, преминавайки през първите публикации и успешни книги, стигайки до неотдавна полученото високо гържавно отличие. Научихме как се влюбва в унгарската литература младото момиче, което се озовава в Будапеща именно

заради любов, но по онова време все още изучава унгарския език и вае литературния си вкус, научихме че първите ѝ преводи са мотивирани от желанието да покаже на приятелите си в България, които не владеят унгарски език, творби от унгарската литература, които са я докоснали и са оказали огромно влияние по онова време върху нея. Тези опити, между които и преводите на „едноминутките“ на Йоркен, обаче се оказват толкова успешни, че именно приятелите ги предлагат за публикация в българско списание. И това на практика прегопределя нейния живот: да се превърне в посланик на унгарската литература, да се нагърби с мисията на мост, задача, свързана с немалко трудности и никога гостатъчно ценена, но същевременно носеща толкова много радост и нови професионални връзки, каквато е всъщност вечната съдба на преводача.

От разноликото и невероятно богато творчество, състоящо се до момента от трийсет преведени от нея книги, само няколко бяха споменати във вечерта, изпъстрена с музика и литературни прочити. Но между тях бяха „Безсъдбовност“ – основната творба на нобелиста Имре Кертес, по един от силните романи на Петер Нагаш, Жужа Раковски, Ендре Кукорели и Анна Йокаи, възхновената стихосбирка на Жужа Бенеу и, разбира се, стиховете на Ласло Наги, между които – след превода на Нино Николов – новият превод на „Венчавка“, който заема място в нейното творчество като един вид шедьовър, като свидетелство за посвещаването ѝ в професията на преводача. Светла Къосева днес вече е неоспорим авторитет в професията и както научихме, тя освен това работи много като художествен и езиков редактор и преподавател, за да прогължава и занаят, и задълго толкова обичаната от нея унгарска литература да стига до заинтересованите български читатели. Тази януарска литературна вечер показа още, че работата ѝ е ценена не само в София, но и в Будапеща, и това е факт от особено голямо значение. И както самата тя сподели: би могла да работи за двете култури и за тяхното сближаване най-вече, когато се чувства уютно и на двете места. Ако и на двете места е обградена от приятели, от хора, които я подкрепят. Публиката, наброяваща близо шейсетина души, сред които цвела на превежданите от нея писатели и поети, показваше: всички са нейни приятели и я подкрепят, гледат с уважение на постигнатото, очаквайки с интерес новите творби от нейното преводаческо ателие.

KJOSZEVA SZVETLA MŰFORDÍTÓI ESTJE

A Bolgár Kulturális Intézet 2016. január 27-én rendezte meg Kjoszeva Svetla irodalmi alkotói estjét. A fordítói munka dilemmáiról és szakmai életútjáról Bedecs László kérdezte Kjoszeva Svetlát.

A bolgár-magyar kulturális kapcsolatoknak évtizedek óta a műfordítás és a könyvkiadás a leginkább virágzó területe, igaz, itt is megfigyelhető a bolgár túlsúly: sokkal több magyar mű jelenik meg bolgárral, sokkal több az aktív bolgár fordító, sokkal több magyar író utazik Bulgáriába, mint fordító. Az 50-es, 60-as évek nagy öregjei a magyar klasszikusokat ültették át bolgárra, Gárdonyi, Jókai, Mikszáth, Madách és mások művei születtek meg ekkor bolgár nyelven, majd a nyugatos szerzők jöttek, a mai műfordító generáció viszont elsősorban a kortárs irodalomra fókuszál. A budapesti Bolgár Kulturális Intézet sorozatot indított: egy-egy est keretében bemutatja a mai bolgár műfordítók legjobbait, megismerteti az érdeklődőket a fordítók sokszor véletlenekkel vagy épp sorsszerű döntésekkel teletűzdelt szakmai életútjával, a fordítói munka dilemmáival, nehézségeivel és szépségeivel, és nem utolsó sorban: felhívja a figyelmet a már átültetett magyar könyvek sokaságára.

Ennek a sorozatnak volt az idei első vendége Kjoszeva Svetla, aki e sorok írójának kérdéseire válaszolva mesélt műfordítói válásának történetéről, az első próbálkozásoktól kezdve az első publikációkon és sikeres könyveken át a nemrégén kapott magas állami kitüntetésig. Megtudhattuk, hogyan szerelmesedett bele a magyar irodalomba az épp egy szerelem miatt Budapestre került, de magyarul akkor még csak tanuló és irodalmi ízlését is még csak csiszoló fiatal lány, és hogy első fordításait az a vágy motiválta, hogy megmutathassa a magyar irodalom őt megszólító, rá már akkor óriási hatást gyakorló műveit a bulgáriai, magyarul nem tudó barátainak. Ezek a próbálkozások, köztük az Őrkény-egypercesek fordítási azonban olyan jól sikerültek, hogy épp a baráti kapcsolatokon keresztül lehetővé vált folyóiratban is megjelentetni őket. És ezzel lényegében egy életre eldőlt: a magyar irodalom követévé szegődik, vállalja azt a nem kevés nehézséggel és sohasem eléggé megbecsüléssel járó, de közben sok-sok örömet és új szakmai kapcsolatot hozó híd-szerepet, ami a műfordítók mindenkori sorsa.

A ma már harminc lefordított könyvből álló, szerzőgazdó és hihetetlenül gazdag életműből a zenével

és felolvasással színesített beszélgetés során csak néhány került szóba. De köztük volt a Nobel-díjas Kertész Imre főműve, a *Sorstalanság*, Nádas Péter, Rakovszky Zsuzsa, Kukorelly Endre és Jókai Anna egy-egy nagyon jelentős regénye, Beney Zsuzsa ihletett verseskötete és persze Nagy László költeményei, köztük a Nino Nikolov után újrafordított *Menyegző*, mely alighanem afféle mestermunkaként, a fordítóvá avatás dokumentumaként lett része az életműnek. Kjoszeva Szvetla ma már a szakma vitathatatlan tekintélye, és megtudtuk: lektorként, kontrollfordítóként, tanárként is sokat tesz azért, hogy az általa olyannyira kedvelt magyar irodalom továbbra is, és

még sokáig eljusson az érdeklődő bolgár olvasókhöz. A januári est mindemellett azt is megmutatta, hogy munkáját nemcsak Szófiában, de Budapesten is elismerik – és ez különösen nagy dolog. Ahogy ő maga is fogalmazott: akkor tud a két kultúráért és a két kultúra közeledéséért a leginkább tenni, ha mindkét helyen otthon érezheti magát. Ha mindkét helyen barátok és támogatók veszik körül. A nagyjából hatvan fős közönség, köztük a fordított írók és költők színe-java épp azt jelezte: mindnyájan a barátai és a támogatói, akik nagy tisztelettel tekintenek az eddigiekre, és érdeklődve várják a fordítói műhelyből kikerülő újabb munkákat.

СТЕФАН (ИЩВАН) ДУНЬОВ И УЧАСТИЕТО МУ В УНГАРСКАТА БУРЖОАЗНА РЕВОЛЮЦИЯ И ВОЙНА ЗА НЕЗАВИСИМОСТ ОТ 1848-1849 Г.

В средата на XIX век Европа е разтърсена от националноосвободителни войни.

На 13 март 1848 виенското население се вдига на борба срещу имперския двор и сваля правителството. Тези събития събуждат надеждата, че могат да бъдат реализирани отгавна подготовките от Либералната опозиция – водена от Лайош Кошут в Унгарския парламент в Пожон (днешна Братислава) – реформи. А те са следните: създаване на национална унгарска индустрия, получаване на равни политически права, създаване на национално правителство и управление, премахване на крепостничеството и др.

Събитията във Виена стигат и до Будапеща, където на 15 Март избухва революцията и младата пещенска интелигенция изработва известните „12-те точки“, в които са изброени въвеждането на необходимите реформи в страната. Революционното настроение скоро се разпространява и в други провинциални градове на Унгария. Целта е тези предложения да бъдат одобрени от Виена, което става през м. април след упорити преговори между унгарския парламент и Виенския двор. Новите закони са провъзгласени на 11 април 1848 г. и влизат в сила след получаване на одобрение от крал Фердинанд V.

Императорският двор обаче не може лесно да се примери с факта, че е изпуснат контролът над Унгария. Широкомащабното нападение, предприето в средата на декември срещу Унгария, доказва, че имперската страна иска да покори Унгария не с юридически подход и не чрез компромиси, а със силата на оръжието. Въпреки че Унгария обявява своята независимост и чрез манифест огласява гетронацията на Хабсбургската династия конфликтът може да приключи само чрез пълна военна победа за една от страните.

В битките унгарската армия нанася сериозни поражения на австрий-

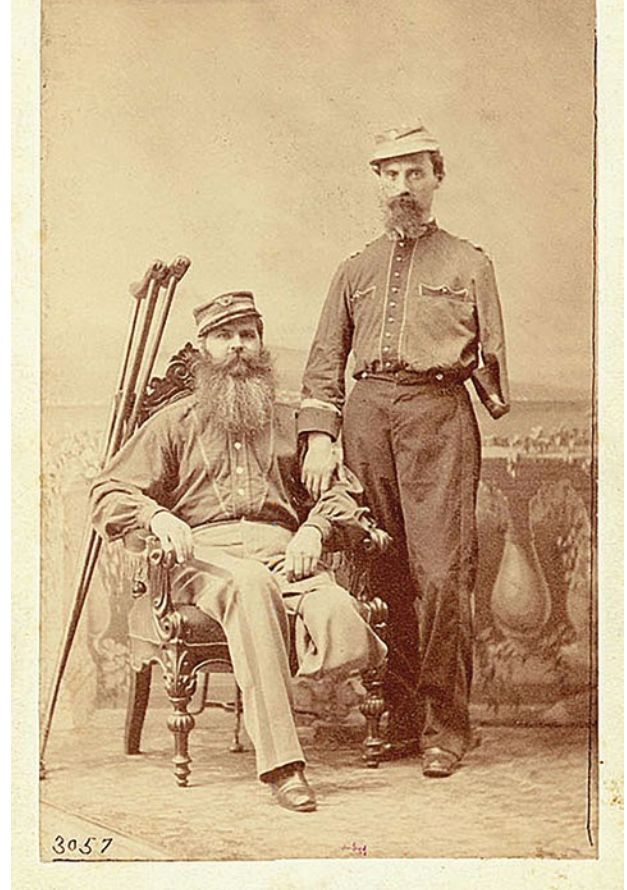
ската армия, но неодавна избраният и непризнат от унгарците 18-годишен император Франц Йосиф се обръща за помощ към руския цар Николай, който му изпраща огромна 200-хилядна войска през юни 1849 г. След отчаяна тримесечна война унгарската армия е принудена да капитулира пред руския император, който се е притекъл на помощ на Хабсбургите.

В унгарската борба за независимост вземат участие доброволци от много народности. Между тях е и банатският българин Стефан Дуньов. Стефан Дуньов е роден през 1816 г. в българско земеделско семейство във Винга. Дуньов завършва «право» в Будапеща и по късно открива адвокатска кантора в гр. Араг.

Още като студент той възприема революционните и реформаторски идеи на пещенската интелигенция и на Лайош Кошут. След избухване на въстанието е избран за член на окръжния и градския административен комитет в Араг. В защита на унгарската революция взема участие в много битки в ранг капитан заедно с други банатски българи. През юли 1849 г. в битката край Сенттомаши е тежко ранен.

На 13 август 1849 г. при селище Вилагош, комитат Араг, унгарската войска слага оръжие след поредица от загуби, които претърпява от многочислени противник. Настъпват репресии проявени главно в екзекуции на политици, военни гържавни служители и обикновени граждани. Стефан Дуньов е пленен и осъден на смърт.

Приложените масови екзекуции предизвикват гневно възмущение в европейските дипломатически среди, в резултат на което на много от осъдените на смърт присъдата е заменена с няколкогодишен затвор. Присъдата

на Стефан Дуньов също е заменена с 10 години затвор. След освобождаването му от затвора през 1857 г. Стефан Дуньов се завръща в родния си град, но при избухването на италиано-австрийската война заедно с други унгарски революционери и съграждани се включва в организираната от Джузепе Гарибалди войска, бореца се за обединение на Италия. В сраженията банатският българин се бие самоотвержено, но е тежко ранен и загубва единия си крак. Героичността и смелостта на Дуньов са дълбоко оценени от Гарибалди, който го произвежда в ранг полковник, а по-късно го удостоява и с рицарски ордени и военни награди.

Стефан Дуньов остава да живее в Италия, където се занимава с научна и публицистична дейност. Той поддържа тесни връзки и посещава често в Торино бащата и ръководителя на борбата за свобода и независимост на унгарския народ Лайош Кошут.

Стефан Дуньов се бори за национална свобода на други народи и се проявява като унгарски патриот, той остава до края на живота си верен на своите идеи за свобода, братство и равенство.

РАЙНА СИМЕОНОВА ХАРГИТАИНЕ

ТРИФОН ЗАРЕЗАН

SZŐLŐMETSZŐ TRIFON NAPJA

На 14 февруари почетохме паметта на мъченика Свети Трифон

Február 14-én emlékeztünk meg Szent Trifon vértanúról.

Свети Трифон е пазител на гроздето и лозарите, и ние, българите в Унгария, както винаги отново отпразнуваме деня на светия мъченик в двора на Българската православна черква „Св. св. Кирил и Методий“. След тържествената литургия заряхме гроздето, а с погрязаните лозови клонки изплетохме венец. След агнешката курбан чорба започна състезанието по табла, спечелено тази година от Иван Караулиев. Второто място бе за Виктор Миланов, а третото за Начо Фико. *Честито на победителите!*

Szent Trifon a szőlő és a szőlészek védőszentje, de a hagyományoknak megfelelően mi, magyarországi bolgárok is összegyűltünk megünnepelni a szent vértanú napját a Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom kertjében. Az istentiszteletet követően megmetsztük a szőlőt, majd a levágott vesszőkből koszorút fontunk. Az ünnepi bárányleves elfogyasztása után pedig kezdetét vette az ostáblabajnokság, amelyet az idén Karailiev Iván nyert. A második helyen Milanov Viktor végzett, a harmadik pedig Fiko Nacsó lett. *Ezúton is gratulálunk a győzteseknek!*

КАПИТАНЪТ НА ЦСКА ПРОДЪЛЖАВА КАРИЕРАТА СИ В УНГАРИЯ

Капитанът на женския волейболен отбор на ЦСКА - Силвия Къосева, ще продължи кариерата си в Унгария.

Нападателката е получила изгодно предложение от 7-ия във временното класиране - Фатум-Нурехазя (Нурехазя), научи BGvolleyball.com.

Договорот на състезателката е до края на сезона, а капитанската лента в тима на ЦСКА ще бъде поета по всяка вероятност от Симона Димитрова. За първи път в своята кариера Силвия Къосева ще играе зад граница.

Лидер в унгарското първенство е Линамар (Бекешчаба) с 46 точки, а отборът на Фатум е с 23 точки на сегма позиция.

MAGYARORSZÁGRA IGAZOLT A CSZKA CSAPATKAPITÁNYA

A CSZKA női röplabdacsapatának kapitánya, Szilvija Kjoszeva Magyarországon folytatja pályafutását.

A támadójátékos a bajnokságban jelenleg a 7. helyen álló Fatum-Nyiregyháza csapatától kapott előnyös ajánlatot, tudta meg a BGvolleyball.com.

A versenyző szerződése a szezon végén jár le, a CSZKA kapitányi szalagját valószínűség szerint Szimona Dimitrova veszi át. Szilvija Kjoszeva karrierje során először játszana külföldön.

A magyar bajnokságot jelenleg a Linamar (Békéscsaba) vezeti 46 ponttal, a Fatum a hetedik 23 ponttal.

БЪЛГАРСКА ГАЛЕРИЯ Б44 - КАТАЛОГ

Българското републиканско самоуправление издаде първия албум на Българска галерия Б44 и нейните художници.

От 2014 г. насам Българска галерия Б44 дава терен за творческата активност на българските художници в Унгария. Наред с временните изложби, тя разполага с постоянна репрезентативна колекция. Именно тази колекция е показана в изданието преди няколко месеца двуетичен каталог. На петдесет страници, на егалитарния принцип „всеки художник на две страници“, е представено творчеството 18, свързани с България, художници. Загушевният тон на есетата на Мирюлюба Гендова са огледало на избраните творби, които сме се опитали да покажем в неподправената им същност - върху неутрален и даващ простор бял фон и осветление - с цялата им изразителност. На корицата (и на псевдофорзаца) се вижда „ремикс“ на логото на галерията. В съдържанието, наред с обичайните въведение и пролог, е отгледено място за биографични данни и информация за контакт, както и за останалата част на колекцията (последното се наложи, тъй като повечето от творците са представени с повече от едно произведение, което не намери място върху определените страници). Особено внимание сме отделили на библиографското описание на творбите, тъй като те са основополагащи в съдържанието на един каталог. Резултатът прави чест на един малък, но въодушевен тим, и се надяваме, че ще гостави радост, както на творците, така и почитателите на изкуството. Каталогът може да се получи безплатно в офиса на Българското републиканско самоуправление (1062 Будапеща, ул. „Байза“ №44), а дигиталният му вариант (както временно решение) се намира на следния линк: <http://bit.ly/1Pp4Z3k>

Д. П.

BOLGÁR GALÉRIA B44 - KATALÓGUS

Megjelent a B44 Bolgár Galéria és művészeinek első albuma. Kiadja a Bolgár Országos Önkormányzat.

A B44 Galéria 2014 óta ad kiállító-teret a magyarországi bolgár közösség művészi aktivitásának. Rendszeres időszakos tárlatai mellett rendelkezik egy reprezentatív állandó gyűjteménnyel. Ezen műveknek a leltára a néhány hónapja megjelent kétnyelvű katalógus. Az ötvenoldalas füzet az „egy művész - két oldal“ egalitárius elv alapján nyújt izelítőt a 18, bulgáriai kötődésű alkotó munkásságába. Mirőljuba Gendova személyes hangvételű esszéi tükrözik a kiválasztott műveket, melyeket lehetőség szerint „önmagért beszélve“, semleges fehér, szellős háttéren és meg-

világítással - de a maga érzéki valójában - igyekeztünk prezentálni. A borítón (és a pseudo-előzéklapokon is) a galéria logójának egy „remixe“ látható. Tartalmilag a szakványos felvezetés és prologus mellett jutott hely életrajzi és kapcsolati adatoknak, ill. a gyűjtemény fennmaradó részének. (utóbbira azért volt szükség, mert sok alkotó több művel képviselteti magát, ami nem fért volna el a kiszabott egy oldalra). Külön figyelmet fordítottunk az egyes művek bibliográfiai leírására, hiszen ezen adatok szolgáltatása egy katalógus alapfunkcióhoz tartozik. A végeredmény egy kicsiny, de lelkes csapat munkáját dicséri és reméljük, örömmel tölti el mind az alkotókat, mind a műkedvelőket. A katalógust ingyenesen beszerezhető a Bolgár Országos Önkormányzat irodájában (Bp. 1062, Bajza utca 44), digitális változata pedig az alábbi linken letölthető: <http://bit.ly/1Pp4Z3k>

R. D.

IN MEMORIAM ИЛИЯ ДОБРЕВ

На 74-годишна възраст почина актьорът Илия Добрев, чиято най-известна роля е на Васил Левски във филма „Демонът на империята“, съобщи Съюзът на артистите в България.

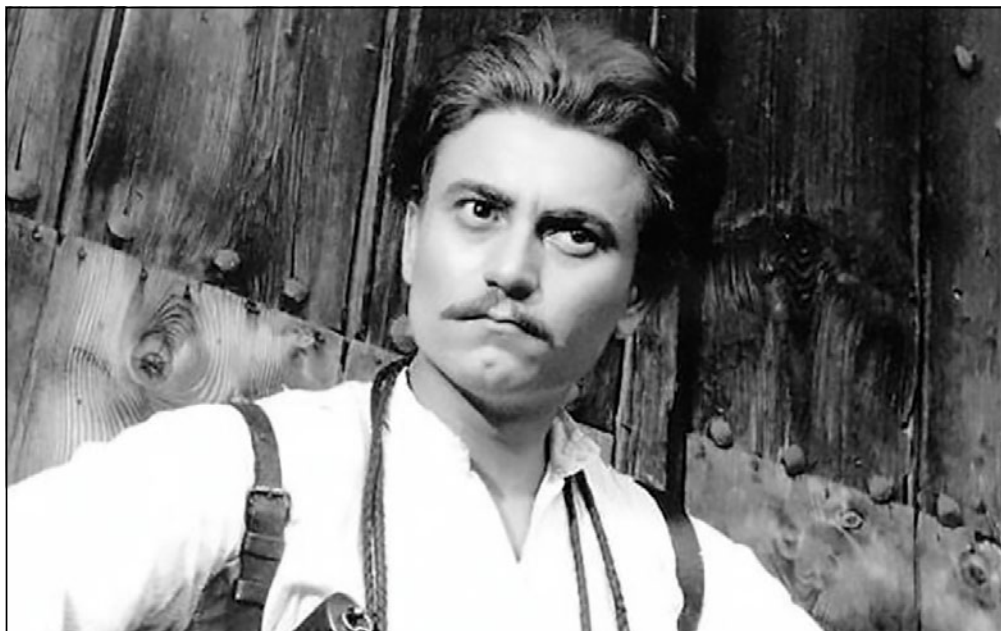
По ирония на съдбата Добрев почина в гения, когато почитаме Апостола – 19 февруари.

Илия Добрев е роден на 10 февруари 1942 г. в Хасково. Завършва НАТФИЗ в класа на професор Стефан Сърчаджиев и Методи Андонов. Освен актьор, Илия Добрев е и режисьор. Има над 45 постановки и над 180 роли, от които над 40 в киното и телевизията. В телевизионния сериал „Демонът на империята“ (1971) на режисьора Вили Цанков Илия Добрев изпълнява ролята на Васил Левски, за което споделя: „Левски ми помогна да запазя честността и откровението в себе си и да продължа да мечтая“.

От 1975 г. той е преподавател по актьорско майсторство за граматичен театър в екипа на проф. Стефан Данаилов в продължение на повече от 30 години. Носител е на множество театрални награди, сред които наградата на Съюза на българските артисти за най-добра мъжка роля през 1975 г. за ролята на Кратун в „Напразни усилия на любовта“ от Уилям Шекспир, Първа награда за мъжка роля на Прегледа за българска грама и театър (1976) за ролята на Тодор в „От земята до небето“ от Никола Русев. За ролята на проф. Преображенски в „Кучешко сърце“ отново получава наградата на Съюза на българските артисти за най-добра мъжка роля през 1988 г.

Илия Добрев е получавал овации и в киното, и в театъра. Ето някои от филмите с негово участие – „Жребият“ (1993), „Аз, Графинята“ (1989), „Борис I“ (1985), „В името на народа“ (1984), „Лавина“ (1982), „Звезди в косите, сълзи в очите“ (1977), „Апостолите“ (1976), „Записки по българските въстания“ (1976), „Зарево над Драва“ (1974), „Вълчицата“ (1965)...

На граматичната сцена дебютира през 1967 г. с ролята на Той в спектакла

къла „Аз не съм Аифеловата кула“ във Варненския театър. След две години о канят в трупата на Театър „Българска армия“, където остана до последно. Аплодиран е като Хамлет, Плужнико в „Смъртуо смъртъ поправ“, Тодор Каблешков в „От небето до земята“, Глумов в „И най-мързият си е малко прост“, Преображенски в „Кучешко сърце“, Чичиков в „Мъртви гуши“...

IN MEMORIAM ILIJA DOBREV

74 éves korában elhunyt Ilija Dobrev színész, akinek leghíresebb szerepe Vaszil Levszki alakítása volt a „Birodalom démonja” c. filmsorozatban, közölte a Bolgár Színészek Szövetsége.

A sors iróniája, hogy Dobrev éppen az Apostol (Levszki) emléknapiján, február 19-én hunyt el.

Ilija Dobrev 1942. február 10-én született Haszkovóban. A bulgáriai színművészeti főiskolát Sztefan Szarcsadszjev professzor és Metodi Andonov osztályában végezte. Dobrev nemcsak színészként, hanem rendezőként is dolgozott. Több mint 45 darabot rendezett és több mint 180 szerepet játszott, amelyek közül 40-et filmekben és a televízióban. A „Birodalom démonja” (1971) c. tévésorozatban Ilija Dobrev Vaszil Levszki szerepét játszotta, amelyről így nyilatkozott: „Levszki segített megőrizni a tisztességet és az

őszinteséget magamban, neki köszönhetem, hogy továbbra is álmodozom.” 1975-től Dobrev több mint 30 éven keresztül színészmesterséget tanított drámai színészeknek Sztefan Danailov professzor csapatában. Számos színházi díj birtokosa, amelyek között a Bolgár Színészek Szövetségének legjobb férfiszerepért járó elismerése (Bunkó megformálásáért a W. Shakespeare „Lóvátett lovagok” c. darabjában, 1975), első díj férfiszerepért a Bolgár Dráma Seregszemléjén, Todor szerepéért Nikola Ruszev „A földtől az égig” c. művében. Preobrazsenszki professzor szerepéért a „Kutyaszívben” újra megkapta 1988-ban a Bolgár Színészek Szövetségének díját a legjobb férfialakításért.

Ilija Dobrev a moziban és a színházban is ünnepelt színész volt. A következő filmekben szerepelt: „Sors” (1993), „Én, a grófnő” (1989), „I. Borisz” (1985), „A nép nevében” (1984), „Lavina” (1982), „Csillagok a hajban, könnyek a szemekben” (1977), „Apostolok” (1976), „Feljegyzések a bolgár felkelésről” (1976), „Tűzfények a Dráván” (1974), „Nőstényfarkas” (1965)...

A drámai színpadon 1967-ban debütált az „Én nem vagyok az Eiffel-torony” c. előadásban, a Várnai Színházban. Két évvel később meghívták a Bolgár Hadsereg Színházába, ahol elele végéig játszott. Nagy sikere volt Hamlet, Pluzsnyikov („Halállal eltiporva a halált”), Kableskov („A földtől az égig”), Glumov („A legbölcsebb is kicsit ostoba”), Preobrazsenszki („Kutyaszív”), Csicskov („Holt lelkek”) szerepében...

ПРИЗИВ – 1%

Дарете 1% от ганъка си на българските организации и на Българската православна църква в Унгария

Танцов състав » Янтра «
Данъчен номер: 18704950-1-13

Фондация Про скола булгарика
Данъчен номер: 18066184-1-42

1% за Фондация Про скола булгарика Дарявайки 1% от доходите си на Фондацията, вие гарявате вашите деца, инвестирате в нашето бъдеще.

Българска православна църква в Унгария Технически номер: 0372

FELHÍVÁS – 1%

Ajánlja adója 1%-át a magyarországi bolgár civil szervezeteknek és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyháznak

Jantra Néptánc Egyesület
Adószám: 18704950-1-13

Pro Schola Bulgarica Alapítvány
Adószám: 18066184-1-42

1% a Pro Schola Bulgarica Alapítványnak Ha jövedelme 1%-át az Alapítványnak ajánlja fel, a gyermekét támogatja, közös jövőnkbe fektet be.

Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház Technikai szám: 0372

Дружество на българите в Унгария

Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
http://www.bolgaregyesulet.hu/

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методи
Szent Ciril és Szent Metód Bolgár Pravosláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997

Българско училище за роден език
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210

Българска гвезична малцинствена
гетска градина
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен
и информацияционен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Budapest, Andrássy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ** (1062 Буганеша, ул. Байза 44.)

РЕДАКЦИЯ Виолет Доци (*главен редактор*),
Кирил Наг, Йорган Тютюнкoв

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на чoвешките ресурси, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в I., VIII., XV., XVIII. район на Буганеша, Уйпеш и във Фелшьождоца, Печ, Сегег, Халастелек, Дунахараста, Дунакеси, Мишколи, Дебрецен и Сигетсентмиклош.

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG Dóczy Violetta (*főszerkesztő*),
Nagy Kiril, Jordan Tütünkov

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és a I., VIII., XV., XVIII. kerületi, Újpesti valamint a Felsőzsolcai, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunaharaszti, a Dunakeszi, a Miskolci, a Debreceni, és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098

NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.

ОФОРМЛЕНИЕ И ПРЕПЕЧАТНА ПОДГОТОВКА
Димитър Русев

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

Посолство на Република България в Унгария

Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Budapest, Andrássy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Актушен наблогател
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Budapest, Szechényi rkp. 19
tel: +36 (1) 441-5435

Ресторант Царевец
Carevec Étterem
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.
tel.: +36 (20) 417-8376

Хотел Пула **Hotel Rila**
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.
tel.: +36 (1) 216-1621

АПРИЛ

09.04 | 18.00 (събота)

Концерт на хор Цветница

място Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методий
1097 Будапеща, ул. „Вагохуг“ №15

ПРОГРАМА ЗА БОГО- СЛУЖБИТЕ ОТ ЦВЕТНИЦА ДО ВЪЗКРЕСЕНИЕ ХРИСТОВО

24.04 | 10.00 (неделя)

6-та неделя на Великия пост- Цветница. Св. литургия

28.04 | 10.00 (четвъртък)

Велики четвъртък - Св. Василева литургия с Велик маслосвет

29.04 | 19.00 (петък)

Велики петък - изнасяне на Света- та плащеница и Опело Христово

30.04 | 23.30 (събота)

Велика събота- полунощно посре- щане на Възкресението Христово

01.05 | 10.00 (неделя)

Възкресение Христово - Пасха - Св. литургия

място Българска православна църква
Св. св. Кирил и Методий
1097 Будапеща, ул. „Вагохуг“ №15

ÁPRILIS

04.09 | 18.00 (szombat)

A Cvetnica kórus koncertje

HELYSZÍN Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15.

ÜNNEPI MISEREND A NAGYHÉT ALATT - VIRÁGVASÁRNAPTÓL HÚSVÉTIG

04.24 | 10.00 (vasárnap)

Virágvasárnap

04.28 | 10.00 (csütörtök)

Nagycsütörtök, Olajszentelés, Szent Vaszil liturgiája

04.29 | 19.00 (péntek)

Nagypéntek, Krisztus siratása, Sírlepel kihozatala

04.30 | 23.30 (szombat)

Nagyszombat, Krisztus feltámadása, Éjféli istentisztelet

05.01 | 10.00 (vasárnap)

Húsvét, Krisztus feltámadása, Szent liturgia

HELYSZÍN Szent Cirill és Szent Metód
Bolgár Pravoszláv Templom
1097 Budapest, Vágóhíd u. 15.